ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ НОМИДАН ХАЛ ҚИЛУВ ҚАРОРИ

Когон шахри

2024 йил 3 июнь

Қоракўл туманлараро иқтисодий суди, судья Ш.З.Хамидов раислигида, Р.Расуловнинг котиблигида, даъвогар "KOGON PAXTA TOZALASH" акциядорлик жамияти манфаатида Ўзбекистон савдо-саноат палатаси Бухоро вилоят худудий бошқармасининг жавобгар "SOXIBOVA AMINA SAMIYEVNA" фермер хўжалигига нисбатан такдим этган даъво аризасини даъвогар вакиллари Р.Файзиев, К.Нуримбетова (ишончномага асосан), жавобгар вакили А.Сохибова (рахбари) иштирокида, Когон туманлараро иқтисодий судининг маъмурий биносида бўлиб ўтган очиқ суд мажлисида кўриб чиқиб, қуйидагиларни,-

аниклади:

Даъвогар "KOGON PAXTA TOZALASH" акциядорлик жамияти (бундан буён матнда-даъвогар деб юритилади) манфаатида Ўзбекистон савдо-саноат палатаси Бухоро вилоят худудий бошқармаси судга даъво аризаси билан мурожаат қилиб, жавобгар "SOXIBOVA AMINA SAMIYEVNA" фермер хўжалиги (бундан буён матнда-жавобгар деб юритилади)дан 301.573.747 сўм асосий қарз ундиришни сўраган.

Даъво аризасида палата ишни бошқарма вакили иштирокисиз кўриб чиқишни сўраган.

Суд, Ўзбекистон Республикаси Иқтисодий процессуал кодексининг 128, 170-моддасига асосан ишни палата вакилларининг иштирокисиз мавжуд хужжатларга асосланиб кўришни лозим топди.

Суд мажлисида иштирок этган даъвогар вакили даъвони қўллабкувватлаб, иш бўйича кўшимча ариза такдим этиб, 301.573.747 сўм карздорлик 2022 йил 1 мартдаги 23/223-сонли томчилатиб суғориш ускуналарини етказиб бериш ва ўрнатиш хизматини кўрсатиш тўғрисидаги шартнома асосида 255.000.000 сўм икки йиллик кафилликдан вужудга келган карздорлик эканлигини, колган қарздорлик контрактация шартномасидан келиб чиқган қарздорлик эканлигини маълум қилиб, даъвони тўлиқ қаноатлантиришни сўради.

Суд мажлисида иштирок этган жавобгар вакили даъвони тан олишини, кўшимча вакт берилса карздорликни тўлик тўлаб беришини маълум килиб, конуний карор кабул килишни сўради.

Даъвогар судга 2024 йил 31 майдаги 78-сонли даъво асосини ўзгартириш тўғрисидаги аризани такдим этган.

Ўзбекистон Республикаси Иқтисодий процессуал кодексининг 169-моддасига кўра, ишда иштирок этувчи шахсларнинг янги далилларни талаб қилиб олиш тўғрисидаги ҳамда иш муҳокамаси билан боғлиқ бошқа барча масалалар бўйича аризалари ва илтимосномалари ишда иштирок

этувчи бошқа шахсларнинг фикрлари суд томонидан эшитиб бўлинганидан кейин ҳал қилинади.

Ишда иштирок этувчи шахсларнинг аризалари ва илтимосномаларини кўриш натижалари бўйича ажрим чиқарилади.

Суднинг ишда иштирок этувчи шахсларнинг аризалари ва илтимосномаларини қаноатлантириш тўғрисидаги ёки қаноатлантиришни рад этиш хақидаги хулосалари ишни кўриш натижалари бўйича чиқарилган суд хужжатида баён қилиниши мумкин.

Ўзбекистон Республикаси Иқтисодий процессуал кодексининг 157-моддасига кўра, даъвогар ишни биринчи инстанция судида кўриш чоғида ишнинг мазмунан кўрилиши якуни бўйича чиқариладиган суд хужжати қабул қилингунига қадар даъвонинг асосини ёки предметини ўзгартиришга, даъво талабларининг миқдорини кўпайтиришга ёки камайтиришга ҳақли.

Шу боис суд даъвогарнинг мазкур аризасини иш юритишга қабул қилишни ва аризани қаноатлантиришни лозим топади.

Суд, низо мохияти юзасидан иш хужжатларини атрофлича мухокама этиб, куйидаги асосларга кўра даъво талабларини каноатлантиришни лозим топди.

Аникланишича, даъвогар, жавобгар ва "AGROTEXNOLOGY" масъулияти чекланган жамияти ўртасида 2022 йил 1 мартдаги 23/223-сонли томчилатиб суғориш ускуналарини етказиб бериш ва ўрнатиш хизматини кўрсатиш тўғрисидаги шартномаси тузилган.

Шартноманинг 1.1-бандига асосан, бажарувчи томчилатиб суғориш тизими қурилмаларини буюртмачига мулк қилиб топшириш ва мазкур шартномада белгиланган тартибда қурилмаларни тўлиқ ўрнатиб бериш ишларини бажариш, томчилатиб суғориш тизимини ишлатиш юзасидан техник-агрономик жиҳатдан амалий ёрдам кўрсатиш, буюртмачи эса маҳсулот ва ишларни қабул қилиб олиш ҳамда маҳсулот, ишларнинг қийматини шартномада келишилган муддатда тўлаш мажбуриятини ўз зиммаларига олади.

Агар буюртмачи тўловни ўз вақтида амалга ошириш тўғрисидаги мажбуриятни бажармаганда ёки лозим даражада бажармаганда кафил ("KOGON PAXTA TOZALASH" акциядорлик жамияти) 3 йил муддатга бажарувчининг талабига биноан тўловни (асосий қарз, неустойка, етказилган зарар ва унга хисобланган фоизлар) хисобварағидаги маблағлар ёки ликвидли мол-мулки билан тўлаш, яъни бажарувчи олдида жавоб бериш мажбуриятини олади.

Шунга асосан, даъвогар томонидан "SOXIBOVA AMINA SAMIYEVNA" фермер хўжалигининг "AGROTEXNOLOGY" масъулияти чекланган жамияти олдидаги 255.000.000 сўм қарздорлиги тўлаб берилган.

Шунингдек, даъвогар ва жавобгар ўртасида 2022 йил 24 декабрда 11к-сонли пахта хом ашёси ва уруғлик пахта етказиб бериш бўйича фьючерс контрактация шартномаси тузилган.

Шартноманинг 1.2-бандига асосан, хўжалик ўзининг 2023 йил учун "Бизнес-режаси" га асосан 28,0 гектар ер майдонидан Бух-10 навли 106, тонна пахта хом ашёсини буюртмачига етказиб бериш мажбуриятини олади.

Ўзбекистон Республикаси Фуқаролик кодекси (бундан буён матнда-ФК деб юритилади)нинг 465-моддасига кўра, контрактация шартномасига мувофик кишлок хўжалиги махсулотини етиштирувчи кишлок хўжалиги махсулотини кайта ишлаш ёки сотиш учун бундай махсулотни харид киладиган шахсга - тайёрловчига шартлашилган муддатда топшириш (топшириб туриш) мажбуриятини олади, тайёрловчи эса бу махсулотни кабул килиш (кабул килиб туриш), унинг хакини шартлашилган муддатда белгиланган бахода тўлаш (тўлаб туриш) мажбуриятини олади.

Мазкур шартномаларга асосан жавобгарнинг даъвогар олдидаги карздорлиги жами 301.573.747 сўмни ташкил этади.

ФКнинг 236-моддасига кўра, мажбуриятлар мажбурият шартларига ва конунчилик талабларига мувофик лозим даражада бажарилиши керак.

Шу боис суд даъвогарнинг 301.573.747 сўм асосий қарз ундириш тўғрисидаги талабини қаноатлантиришни лозим топади.

Ўзбекистон Республикаси Иқтисодий процессуал кодексининг 118-моддаси биринчи қисмига кўра, суд харажатлари ишда иштирок этувчи шахсларнинг қаноатлантирилган даъво талаблари миқдорига мутаносиб равишда уларнинг зиммасига юклатилади.

Шу боис суд, даъвогарнинг даъво талабини каноатлантириб, жавобгардан даъвогар фойдасига 301.573.747 сўм асосий карз ва олдиндан тўланган 34.000 сўм почта харажати хамда жавобгардан республика бюджетига 6.031.475 сўм давлат божи ундиришни лозим топди.

Юқоридагиларга асосан, Ўзбекистон Республикаси Иқтисодий процессуал кодексининг 118, 128, 176-179, 186, 192-моддаларини қўллаб, суд

карор килди:

Даъвогарнинг даъво асосини ўзгартириш тўгрисидаги аризаси иш юритишга қабул қилинсин ва қаноатлантирилсин.

Даъвогарнинг даъво талаби қаноатлантирилсин.

Жавобгар "SOXIBOVA AMINA SAMIYEVNA" фермер хўжалигидан даъвогар "KOGON PAXTA TOZALASH" акциядорлик жамияти фойдасига 301.573.747 сўм асосий қарз ва олдиндан тўланган 34.000 сўм почта харажатиундирилсин.

Жавобгар "SOXIBOVA AMINA SAMIYEVNA" фермер хўжалигидан республика бюджетига 6.031.475 сўм давлат божи ундирилсин.

Хал қилув қарори қонуний кучга киргач ижро варақаси берилсин.

Хал қилув қарори қабул қилинган кундан бир ой муддат ўтгач қонуний кучга киради. Мазкур ҳал қилув қароридан норози бўлган тарафлар бир ой муддатда Бухоро вилоят судига апелляция тартибида шикоят бериш (протест келтириш) мумкин.

Судья

Ш.З.Хамидов